

**Lapin Jätehuolto kuntayhtymä
Talousarvio 2026 ja
talous- ja toimintasuunnitelma 2026–2028**

Hallitus 12.11.2025; § 73
Yhtymäkokous 17.12. 2025; § 18

Sisällysluettelo

JOHDANTO.....	3
YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	3
Yleinen taloudellinen kehitys	3
Toimintaympäristön muutokset.....	3
KÄYTTÖTALOUSOSA	4
Vuosikate	4
Tilikauden tulos	4
ecoASEMAT	4
Jätekuljetukset	4
Jätteen käsittely	4
Seuranta	4
Laskutus ja asiakaspalvelu.....	5
Tiedotus ja neuvonta.....	5
Hankkeet	6
INVESTOINTIOSA	6
RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA.....	6
Jätemaksut	6
Perusmaksu	7
Aluekeräysmaksu.....	7
ecoASEMIEN vastaanottomaksut	7
Toiminnan rahoitus	7
Lainakanta	8
HENKILÖSTÖOHJELMA	8
Henkilöstö vuonna 2025.....	8
Henkilöstö vuonna 2026.....	8
Henkilöstö vuonna 2027–2028.....	9
TALOUSARVION SITOVUUS	9
TAVOITTEET VUOSILLE 2026—2028.....	9
Toiminnalliset tavoitteet 2026	9
Taloudelliset tavoitteet 2026	9
Toiminnalliset tavoitteet 2027—2028	9

JOHDANTO

Yhtymäkokouksen on hallituksen esityksestä hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarviossa otetaan huomioon kuntayhtymän talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä yhtymäkokous hyväksyy myös taloussuunnitelman kolmeksi vuodeksi.

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön syyskuun 2025 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous toipuu kauppakiistojen ja epävarmuuden varjossa.

Inflaatio on hidastunut selvästi viime vuosista, vaikka eri inflaatiomittarit antavatkin hintojen noususta tällä hetkellä hyvin erilaisen kuvan. Inflaatio pysyy myös lähivuosina maltillisena. Vuonna 2025 inflaatio on keskimäärin vain 0,4 prosenttia, vuonna 2026 1,4 prosenttia ja vuonna 2027 1,9 prosenttia.

Ennusteen mukaan Suomen bruttokansantuote kasvaa vuonna 2025 yhden prosentin vauhtia. Vuonna 2026 BKT kasvaa 1,4 prosenttia vuonna ja vuonna 2027 1,7 prosenttia.

Vuonna 2025 yleisin palkankorotuksen taso on noin 2,5 prosenttia. Nimellisansiot kasvavat vuonna 2026 keskimäärin 3,6 prosenttia koko taloudessa. Vuonna 2027 ansiotason nousuvauhti hidastuu keskimäärin noin kolmeen prosenttiin.

Työllisyystilanteen odotetaan paranevan vuodesta 2026 lähtien. Vuositasolla työllisiä on vuonna 2025 hieman edellisvuotta vähemmän ja työttömiä selvästi enemmän, noin 9,4 prosenttia työvoimasta. Vuonna 2026 työllisten määrä kasvaa ja työttömyys laskee 9,0 prosenttiin. Myös vuonna 2027 työllisyyden kasvu jatkuu ja työllisyysaste nousee 77,3 prosenttiin.

Toimintaympäristön muutokset

Pakkausjätteen kiinteistökohtainen erilliskeräys on ollut voimassa viimeisen kahden vuoden ajan kuntayhtymän alueella. Keräys alkoi vuonna 2023 Inarissa ja Kittilässä ja laajeni seuraavana vuonna Kemijärvelle ja Sodankylään. Jätehuoltomääräyksillä on päätetty poiketa pakkausjätteen erilliskeräysveloitteesta kuntayhtymän muissa kunnissa sekä biojätteen erilliskeräyksestä. Poikkeamisen perusteita tulee tarkastella uudelleen viimeistään vuoden 2026 aikana.

Jätehuollon vastuunjako muuttuu vuoden 2026 alusta, kun hyvinvointialueiden hallinto- ja palvelutoiminnassa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asumispalveluissa ja laitosasumisessa syntyvän jätteen jätehuolto siirtyy pois kunnan järjestämisvastuulta (jätelain 32a §). Jatkossa esimerkiksi vankiloiden, puolustusvoimien majoituskasarmien, vastaanottokeskusten tai muiden vastaavien laitosasumisen jäte siirtyy kunnalta jätteen haltijan vastuulle.

Lisäksi Ympäristöministeriössä on käynnissä työ uuden kiertotalouslain valmistelemiseksi. Kiertotalouslaki tulee korvaamaan nyt voimassa olevan jätelain.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Vuosikate

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Lapin Jätehuolto kuntayhtymän vuoden 2026 talousarviossa vuosikate on suurempi kuin poistot.

Tilikauden tulos

Vuonna 2026 tilikauden tulos on 884 982 € ylijäämäinen.

Tulorahoituksella katetaan koko vuoden toiminta sekä myös osa investoinneista. Tilikauden tuloksella katetaan 27 % vuoden 2026 investoinneista.

ecoASEMAT

Rakennetaan Inarin Lintumaahan etävalvottu ecoASEMA ja etävalvottu TSV-vastaanotto. Samalla rakennetaan uusi jätteen vastaanotto- ja siirtokuormaushalli. Myös puutarhajätteen ja risujen vastaanottorakenteet uusitaan.

Käynnistetään Kemijärven ecoASEMAN suunnittelu. Samalla suunnitellaan puutarhajätteen ja kiviaineksen vastaanottorakenteet.

Jätekuljetukset

Kaikilla jätteenkeräysalueilla on voimassaolevat sopimukset.

ecoNOUTO palvelu kilpailutetaan omana palvelunaan.

ecoKIERROS ja -NOUTO -palveluja kehitetään ja lajitteluohjeistuksia tarkennetaan.

Ratkaistaan lajittelemattoman jätteen siirtokuljetus 17.10.2026 alkaen.

Jätteen käsittely

Jätteen energiahyödyntämisestä on tehty sopimus, joka on voimassa vuoteen 2027 saakka.

Ratkaistaan lajittelemattoman jätteen jatkokäsittely 17.10.2026 alkaen.

Varaudutaan vieraskasvilajien torjuntaan ja vastaanottoon.

Seuranta

Asuinkiinteistöjen jätehuollon asianmukaisuutta seurataan jatkuvasti ja tarvittaessa lähetetään kysely sekä tiedote jätehuoltoon liittymisestä. Uudet asuinrakennukset päivitetään järjestelmään vuosittain.

Jätehuollon asiakasrekisteriä päivitetään väestö- ja kiinteistötietojärjestelmien avulla. Digi- ja väestötietovirastosta pyydettiin vuonna 2025 aineisto, jota verrataan Lapecon nykyisen rekisterin tietoihin. Aineistopäivityksellä on tarkoitus löytää puuttuvia asuinkiinteistöjä, jotka tulisi liittää kunnan järjestämään jätehuoltoon.

Aluekeräyspisteiden kameravalvonnasta tehtiin palvelusopimus Vestia Oy:n kanssa vuonna 2024. Kameravalvonta toimii keräyspisteiden väärinkäytösten ehkäisemisessä ja seurannassa. Kuntayhtymän alueella on yhteensä 15 etävalvottavaa kameraa. Talousarviovuonna jatketaan vuonna 2025 aloitettuja tehostettuja pistotarkastuksia aluekeräyspisteverkoston käyttäjäkunnan selvittämiseksi.

ecoKIERROS -palvelu tuotetaan perusmaksuasiakkaille. Kierroksella tarkistetaan palveluun oikeutettuja asiakkuuksia.

Laskutus ja asiakaspalvelu

Vuonna 2025 aloitettiin Kiertokaari Oy:n kanssa yhteinen asiakaspalvelukeskus yhdessä kaikkien Pohjoisten jäteyhtiöiden kesken.

Myyntilaskutuksen ja perinnän hoitaa ostopalveluna Ropo Oy.

Asiakashallintaa, laskutusta ja jätteenkuljetusrekisteriä hoidetaan Vitec Tietomitta Oy:n VINGO-toiminnanohjausjärjestelmässä. Palveluun sisältyy sähköinen asiointipalvelu, jota kautta asiakkaiden tekemät muutokset päivittyvät suoraan asiakashallintaan.

ecoASEMIEN sekä ecoMOBIILIN osalta laskutukset hoidetaan WiseMaster -kassa- ja vaakajärjestelmäpalveluja apuna käyttäen.

Vuonna 2025 taksaan lisätty kahden euron paperilaskutuslisä on ohjannut asiakkaita valitsemaan sähköisen laskutuskanavan. Laskujen sähköisyysasteen odotetaan nousevan edelleen vuonna 2026.

Tiedotus ja neuvonta

Jätelaki 93 § (15.7.2021/714) Jäteneuvonta:

Kunnan on järjestettävä neuvontaa, tiedotusta ja valistusta 32 §:ssä tarkoitetussa toiminnassa syntyvän jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseksi, lajittelun tehostamiseksi, erilliskeräyksen lisäämiseksi ja jätehuollon asianmukaiseksi toteuttamiseksi sekä mainitusta toiminnasta aiheutuvan roskaantumisen ehkäisemiseksi. Neuvonnassa on kiinnitettävä erityistä huomiota elintarvikejätteen määrän vähentämiseen.

Lapeco tuottaa toimialueensa kunnissa jätelain mukaista kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon jäteneuvontaa, tiedotusta ja valistusta. Ympäristökasvatus- ja neuvontapalveluista muodostuvia kustannuksia katetaan Lapecon perimillä jätehuollon perusmaksuilla. Neuvontapalveluita hankintaan tarvittaessa ostopalveluna.

Neuvonta ja tiedotustyöllä tuetaan Lapecon toimintaa tarjoamalla ajantasaista tietoa kuntayhtymän jätehuoltopalveluista ja jätteiden lajittelusta. Samalla kannustetaan kestävään kulutukseen ja kierrättämiseen.

Jätehuollon tiedotustyössä tuotetaan vuosittain asiakaslehti ecoVIERSTI sekä laskutuksen liitteenä ecoPOSTI. Ajankohtaisista jätehuollon asioista tiedotetaan mediatiedottein, verkkosivuilla sekä paikallislehdissä. Jätehuoltopalvelujen tueksi valmistetaan tarpeen mukaan myös oppaita, ohjeistuksia ja uutiskirjeitä.

Tiedotusta ja jäteneuvontaa tehdään sosiaalisessa mediassa Lapecon FB –sivulla sekä Instagram -tilillä. Sosiaalisen median merkitys korostuu erityisesti nuoremassa väestössä, joille kohdennettua viestintää toteutetaan osallistumalla Pohjois-Suomen kunnallisten jätehuoltotoimijoiden yhteisiin erilaisiin kampanjoihin.

Lapeco tarjoaa maksutonta Kierrätysvalmennusta:

- ohjatut ecoASEMAvierailut erilaisille ryhmille
- jäteneuvontaa ja ympäristökasvatusta kouluille ja päiväkodeille, yhdistyksille ja järjestöille
- jätteiden lajittelun ohjemateriaalia
- jätehuollon esittelytuokiot ja infopisteet tapahtumissa

Vuonna 2026 vietetään Lapecon 20 vuoden juhlavuotta. Juhlavuotta korostetaan asiakkaille näkyvässä viestinnässä ja palveluissa.

Hankkeet

Kuntayhtymä on mukana asiantuntija- ja **yhteistyökumppaniroolissa THREAD'S Interreg NPA poistotekstiilihankkeessa**. Tarkoituksena on kehittää yhteistyöverkoston sekä kuntalaisten tuottaman poistotekstiilin kierrätystä ja järkeistää jätteestä aiheutuvia kuljetuskustannuksia. Hankkeessa on tavoite kehittää poistotekstiilin esilajittelua Kittilän kierrätyskeskuksella. Hanke päättyy vuonna 2027.

Kuntayhtymä osallistuu tarvittaessa myös muihin jätehuollon kehittämishankkeisiin.

INVESTOINTIOSA

Ivalon itsepalvelukonseptin mukaisen ecoASEMAN rakentaminen käynnistetään. Samalla rakennetaan myös etävalvottu TSV-vastaanotto, uusi jätteen vastaanotto- ja siirtokuormaushalli sekä lämmin konesuoja. Myös puutarhajätteen vastaanottoalue uusitaan.

Kemijärven ecoASEMAN jätteen siirtokuormaushallin suunnittelu käynnistetään. Samalla suunnitellaan puutarhajätteen ja kiviaineksen vastaanottorakenteet.

Itsepalveluasemien suunnittelu olemassa oleviin rakenteisiin aloitetaan.

ecoASEMIEN kalustoa ja rakenteita uusitaan lajittelun ja siirtokuormauksen tehostamiseksi.

Eko- ja aluekeräyspisteverkostoa kunnostetaan vuosittain.

RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA

Jättemaksut

Kuntayhtymä perii jätelain mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jättemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jättemaksut määrätään kuntayhtymän hallituksen päättämän jätetaksan mukaisesti.

Perusmaksu

Perusmaksulla katetaan pakkausjätteen täydentävä keräys ekopisteillä, kotitalouksien vaarallisten jätteiden jätehuolto, lääkejätteiden keräys apteekeissa, jäteneuvonta ja tiedotus, jätehuollon viranomaistoiminta sekä osa jätehuollon kehittämistyöstä.

Perusmaksuun sisältyy ilmaisraja, jota vastaan ecoASEMALLE saa tuoda 700 kg tai 3m³ maksullista jätettä vuodessa. Ilmaisrajan hyödyntäminen vaatii etukäteen tehtävän rekisteröitymisen asiakastunnuksen luomiseksi. Rekisteröityminen tehdään ensisijaisesti Lapecon verkkosivuilla. Kirjautuminen palveluun edellyttää vahvaa tunnistautumista, kuten verkkopankkitunnuksia.

Perusmaksulla tuotetaan lisäksi vuosittainen keräyspalvelu ecoKIERROS sekä metalliromulle ja romuajoneuvoille tarkoitettu ecoNOUTO-palvelu.

Perusmaksut laskutetaan huhti-toukokuussa. Astia-asiakkaille perusmaksu lähetetään astiatyhjennyslaskun yhteydessä ja aluekeräysasiakkaille erillisenä laskuna.

Aluekeräysmaksu

Aluekeräysmaksu peritään kiinteistöiltä, jotka eivät kuulu kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Aluekeräysmaksu on vuosimaksu, jonka suuruus perustuu rakennuksen käyttötarkoitukseen ja vakituisilla asunnoilla asukasmäärään. Aluekeräysmaksulla katetaan polttokelpoisen jätteen aluekeräyspaikkojen perustamisesta, ylläpidosta sekä jätteen käsittelystä ja kuljetuksesta aiheutuneet kustannukset.

Aluekeräysmaksut laskutetaan kunnittain touko-lokakuun aikana.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Jäteastioiden tyhjennysmaksuilla katetaan jätteen keräys, kuljetus, siirtokuormaus ja käsittely. Jäteastioiden tyhjennykset laskutetaan neljän kuukauden välein tammikuussa, toukokuussa ja syyskuussa.

Pakkausten tuottajayhteisöt ja kunnat ovat valtakunnallisella sopimuksella sopineet erilliskeräyksen järjestämisestä ja korvauksista, jotka tuottajayhteisöt maksavat kunnille näiden järjestämästä erilliskeräyksestä ja kuljetuksesta.

Pakkausten tuottajayhteisöjen jätelain 49 b §:n mukaisesti maksamat korvaukset kohdennetaan täysimääräisesti asuinkiinteistöiltä erilliskerätyyn pakkausjätteeseen kohdistuvaan jätemaksuun pakkausmateriaaleittain.

ecoASEMIEN vastaanottomaksut

ecoASEMILLA on käytössä kassa- ja vaakajärjestelmä WiseMaster. Kassajärjestelmän avulla voidaan seurata kotitalouksien ilmaisrajaa automaattisesti. Asiakas maksaa ilmaisrajan yli menevät jäte-erät asemalla korttimaksulla. TSV-asiakkaat voivat rekisteröityessään järjestelmän käyttäjiksi valita maksutavaksi laskutuksen. Laskutus tapahtuu kuukausittain.

Jätelajikohtaisilla vastaanottomaksuilla katetaan jätteen vastaanotosta, varastoinnista, kuljettamisesta ja käsittelystä aiheutuvat kulut.

Toiminnan rahoitus

Toiminta katetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella.

Jätteen kuljettamisen kustannusten muutosta seurataan Tilastokeskuksen ylläpitämän Kuorma-autoliikenteen kustannushintaindeksin mukaisesti. Kokonaisindeksi on laskenut ajalla tammi–syyskuu 2025 -1,1 %.

Muonio-Enontekiön-, Savukoski-Pelkosenniemen- ja Sallan jätteenkeräysurakat kilpailutettiin vuonna 2025. Urakkahinnat kasvoivat edellisiin kilpailutuksiin verrattuna keskimäärin 21 %.

Polttokelpoisen jätteen hinta on sidottu Tuottajahintaindeksin tukkuhintaindeksiin (2005=100) ja lokakuussa 2025 tehdyn tarkastuksen mukaan vastaanottomaksu alenee 0,91 %.

Vuonna 2026 jätetaksaa ei ole tarve nostaa.

ecoASEMIEN jätelajikohtaisia vastaanottomaksuja tarkastellaan tarvittaessa kustannustasoa vastaavaksi.

Lainakanta

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Vuoden 2026 investointeja varten otetaan lainaa 1 000 000–1 500 000 euroa. Lainan tarkempi tarve selvitetään kevään 2026 aikana.

HENKILÖSTÖOHJELMA

Henkilöstö vuonna 2025

Kuntayhtymällä on ollut vuonna 2025 kahdeksan vakituista ja neljä (sisältää kesätyöntekijät) määräaikaista työntekijää.

Vakinaisia vuonna 2025

- hallinto: 3
- laskutus- ja asiakasrekisteri: 2
- ajojärjestelyt: 1
- viranomaistoiminta: 1
- viestintä: 1

Yhteensä 8 henkilöä.

Henkilöstö vuonna 2026

ecoASEMILLA ei ole vakituksia työntekijöitä vuonna 2026. Asemien hoito ja kausittainen lisätyövoiman tarve hoidetaan ostopalveluna ja määräaikailla työntekijöillä.

Vakinaisen henkilöstön määrä pysyy samana vuonna 2026.

Henkilöstön työkykyä ylläpitävään toimintaan on kollektiivisesti kaikkien työntekijöiden käytettävissä verovapaa liikunta-, kulttuuri- ja hierontaetu 400,00 €/vuosi sekä työsuhdepyöräetu.

Henkilöstö vuonna 2027–2028

Henkilöstöresursseja tarkastellaan vuosittain.

TALOUSARVION SITOVUUS

Tuloslaskelmaosan sitovuus

Tuloslaskelmaosan sitova tavoite on tulojen ja menojen erotus eli netto.

Investointiosan sitovuus

Investointiosan sitova tavoite on kuntayhtymän nettoinvestointien kokonaisloppusumma lukuun ottamatta kokonaissumman alittavaa osaa.

Rahoitusosan sitovuus

Rahoitusosan sitova tavoite on kuntayhtymän lainakannan muutokset.

TAVOITTEET VUOSILLE 2026—2028

Toiminnalliset tavoitteet 2026

Kilpailutetaan seuraavat palvelut:

- Ratkaistaan lajittelemattoman jätteen käsittely ja siirtokuljetus 17.10.2025 alkaen
- Ivalon ecoASEMAN jätteen vastaanottohallin laajentaminen
- Ivalon ecoASEMAN itsepalveluaseman rakentaminen
- Ivalon ecoASEMAN risu- ja puutarhajätteen vastaanottokentän rakentaminen

Päivitetään tietosuojadokumentit.

Toteutetaan kuntayhtymän verkkosivu-uudistus.

Päivitetään jätehuoltomääräykset ja ratkaistaan pakkausjätteen ja biojätteen erilliskeräys vuodesta 2027 eteenpäin.

Taloudelliset tavoitteet 2026

Vuosikate on 1 464 982 €.

Toiminnalliset tavoitteet 2027—2028

Laajennetaan Kemijärven siirtokuormaus- ja vastaanottohallia.

Ratkaistaan Kemijärven, Sodankylän ja Kittilän ecoASEMIEN toimintamalli.

Tavoitteet kierrätysasteen nostamiseksi 2026—2028:

